

Encara crema

"En el cas que el Liceu es tornés a construir a la Rambla, tal com era i amb les degudes reformes, com tot fa pensar, el que sí que demanaria és que, posats a expropriar les cases i botigues d'una colla de veïns, expropiïn també el Cercle del Liceu. I un cop dit això, prometo solemnement de no tornar a escriure una sola ratlla sobre el Liceu fins que no es torni a cremar."

Si se les ha quemado el culo, que se rasquen". La frase, apareguda a *La Vanguardia*, és del meu amic Joan Marsé a propòsit de l'incendi del Liceu. Marsé és dels qui pensen que hi ha molta gent que les passa magres, que està fotuda –sense anar més lluny, tota aquesta gent a qui se'ls ha ensorrat la casa per culpa de l'aluminosi–, com per posar-se a reconstruir un teatre d'òpera que costarà milers de milions. De fet, el que empenya Marsé, i a mi també, és tot aquest numeret que s'ha muntat al voltant de l'incendi. Aquesta generositat publicitària dels banquers. Aquesta urgència de fer fora uns veïns incòmodes. quan durant una pila d'anys no s'ha fet res per prendre les mesures pertinents que haurien pogut evitar l'incendi. Aquesta llagrimeta dels polítics que han estat incapaços d'arribar a establir un pacte cultural que hauria permès de dur a terme reformes com la del Gran Teatre del Liceu. Aquesta impunitat dels polítics: un o altre s'haurà de fer responsable d'haver desatès tots els informes que des de l'any 1982 s'havien presentat i on es deia clarament que el teatre no complia les normes de seguretat contra incendis.

El meu amic Marsé pensa en els propietaris del Liceu, els burgesos del Liceu: "*Si se les ha quemado el culo, que se rasquen*". Uns senyors que cobraran una assegurança i als quals l'alcalde Maragall pensa demanar, amb la unanimitat del consistori municipal, mitjançant un ple extraordinari, que cedeixin la propietat del Liceu com a condició prèvia per a dur a terme la reconstrucció: hi haurà Liceu, hi haurà diners per al nou Liceu, sempre que aquest es converteixi en un teatre públic, com ho ha deixat ben clar la senyora ministra de Cultura. El meu amic Marsé creu que no s'ha d'invertir ni una pesseta en la reconstrucció del Liceu abans que no s'hagin solucionat altres urgències que clamen al cel. Que si volen refer el Liceu que ho facin amb els quartos dels propietaris. Jo sóc de l'opinió que a Barcelona, a Catalunya, hi ha prou forta tradició operística com per a aixecar un nou teatre. No necessàriament el vell Liceu, ni al mateix lloc –encara que sé de molta gent disposada a gratar-se la butxaca que no ho estaria tant, si el teatre quedés desvinculat de la Rambla, del record sentimental–. Un teatre d'òpera del segle XXI, al menys faraònic possible. I en el cas que això no fos possible, que no ho serà; en el cas que el Liceu es tornés a construir a la Rambla, tal com era i amb les degudes reformes, com tot fa pensar, el que sí que demanaria és que, posats a expropriar les cases i botigues d'una colla de veïns, expropiïn també el Cercle del Liceu. I

un cop dit això, prometo solemnement de no tornar a escriure una sola ratlla sobre el Liceu fins que no es torni a cremar.

Respecte a Tirant lo Blanc i a l'escriptor Calvino (vegeu la meua crònica del dia 17 de gener), haig d'agrair al senyor Enric Prat Ribas, de Girona, i a la senyora Carme Serrallonga, l'estimada pedagoga i traductora, els aclariments que han tingut la gentilesa de fer-me arribar. Tant el senyor Prat com la senyora Serrallonga ens fan saber que Calvino sí que sabia en quina llengua era escrita *Tirant lo Blanc*. Fins i tot en cita una frase emblemàtica en català (que no apareix en l'edició francesa). Segons el senyor Prat, l'extensa citació en castellà (que també figura en l'edició original) "es deu probablement només al fet que l'article va ser escrit per ser publicat en el catàleg *Tesoros de España: 10 siglos de libros españoles* –Exposició a la New York Public Library (1985)–". "Cal suposar –m'escriu el senyor Prat– que si el mateix Calvino hagués pogut controlar l'edició italiana de l'article, hauria restablert en el seu lloc el fragment del text original o, més aviat, hi hauria posat una traducció italiana. Com que l'edició és pòstuma i va a càrrec de la seva filla Esther, el problema li va passar per alt, diu el senyor Prat, com l'hi passa al senyor Manganaro (el traductor de l'article al francès) i com és normal que passi a qualsevol lector que no sigui capaç de distingir un text escrit en català d'un text escrit en castellà, ja que s'ha de reconèixer que Calvino no li donava pas cap facilitat".

I ara em permetran que els recomani la lectura d'un llibre exemplar, en el bon sentit de la paraula: *L'aventura del militant*, fets i records (1930-1950) de militants del POUM, presentats per Ignacio Iglesias i Víctor Alba (Laertes, Barcelona, 1994). Exemplar perquè ens parla d'uns éssers ja desapareguts, els militants, els veritables militants, que en el cas del POUM "hagueren de lluitar contra l'enemic comú i, al mateix temps, protegir-se les espatlles dels qui els calumniaven i assassinaven en nom dels mateixos ideals que ells defensaven, però, de fet, al servei d'una potència imperialista i totalitària".

Joan de Sagarra

P. S. El lector d'aquestes cròniques sabrà disculpar a l'editor d'EL TEMPS per haver convertit, entre altres, la senyora Madeleine Renaud en la senyora Madeleine Renaud i el senyor Clifton Weeb en el senyor Clifton Wedd. No es pot tenir tot i, ben mirat, ja fa prou l'amic Eliseu Climent pagant-me els puros.